

Tárgytematika / Course Description

Pszichológia

NGB_EG007_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Varga Gábor

Félév / Semester: 2015/16/1

Beszámolási forma /

Assesment: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 3/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Lélektani alapismeretek célja: a hallgató a modul végére képes legyen az egészséges és patológiás személyiség kialakulásának megismerésére. Megértse az életszakaszok érési sajátosságait, a személyiségfejlődésében szerepet játszó családi, környezeti, a fejlődést gátló és elősegítő tényezőket. Továbbá a hallgató legyen képes a mai modern pszichológia tudományos eredményeit alkalmazni az élet folyamatában ill. az élet különböző területein. Sajátítsa el konfliktus kezelés módszereit, a krízisintervenció alapelemeit. A pszichológia alapjai, a fejlődéslélektan és személyiség-lélektan után a tantárgy elsősorban az egyén szocializációja, kapcsolati problémái, valamint a konfliktus elmélet témakörét elemzi, és olyan tevékenységkörhöz szükséges ismeretekkel egészíti ki, melyek az egyénnel folytatott beszélgetés, az egészségügyi szervező munkához ismeretháttérként szükségesek.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Alkalm

- A fejlődéslélektan tudománya és az emberi örökség
- A fejlődéslélektan központi kérdései. A gének és a környezet kérdésköre.
- A fejlődéslélektan megfigyelési módszerei.

Kötelező irodalom:

Bernáth László – Solymosi Katalin szerk.: Fejlődéslélektani olvasókönyv Tertia Kiadó Budapest 1997. (7-24. o.)

M. Cole – S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003. (28-65., 70-99. o.)

2. Alkalm

- Az emberi életciklusokról.
- A méhen belüli fejlődés és a korai csecsemőkor
- A születés mint az első bio-szocio-pszichológiai átmenet.
- Az első két és fél hónap: kezdeti képességek és a változás folyamata.
- A csecsemőkor I.
- Az első év fejleményei: biológiai és kognitív változások. Az észlelés és a mozgás fejlődése.
- A társas világgal való kapcsolat fejlődése.

Kötelező irodalom:

Bernáth László – Solymosi Katalin szerk.: Fejlődéslélektani olvasókönyv Tertia Kiadó Budapest 1997. (27-32. o.)

M. Cole – S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003. (125-140., 189., 190-192.o.)

3. Alkalom

- A csecsemőkor vége II.
- Biológiai érés. A gondolkodás új módja. A kötődés további fejlődésmenete. Az én felfedezése.
- A csecsemőkori tapasztalatok hatása a későbbi életre.
- Feltételek a csecsemők optimális fejlődéséhez. A szülőktől való elválás hatásai. A korai negatív hatások ellensúlyozás

Kötelező irodalom:

M. Cole – S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003. (233-265., 269-279. o.)

4. Alkalom

- Kisgyermekkor I. : nyelvelsajátítás és kognitív fejlődés
- A nyelv előtti kommunikáció. A nyelvelsajátítást magyarázó elméletek. Piaget elmélete a kisgyermek kognitív fejlődéséről. A kisgyermek értelmi fejlődését vizsgáló elméletek Piaget után.
- Kisgyermekkor II : társas fejlődés és környezeti hatások
- Társas és személyes azonosságtudat kialakulása. Önszabályozás képességének fejlődése. Proszociális és agresszív viselkedés. A család és tágabb közösség hatásai a gyermek fejlődésére.

Kötelező irodalom:

M. Cole – S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003. (302-339., 343-344. o.)

5. Alkalom

- Iskoláskor: biológiai és kognitív fejlődés
- Testi változások. Értelmi fejlődés. Kognitív funkciók. Problémamegoldó gondolkodás, a gondolkodás motivációja. Társas kapcsolatok.
- Serdülőkor biológiai és szociális alapjai
- Serdülőkori testi-szervi fejlődés. Az énfelődés és identitás. Az erkölcsi fejlődés.
- A társas élet újjászerveződése. Érzelmi leválás a családról.
- A serdülőkor pszichológiai fejleményei. Átmenet a felnőttkorba.

Kötelező irodalom:

M. Cole – S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003. (605-639., 687-689. o.)

6. Alkalom

- Felnőtt és időskor
- A felnőttkor elméleti megközelítései. A felnőttkor szakaszai, és az ezzel járó változások.
- Az öregedéssel kapcsolatos kutatások. Közeledés a halálhoz.

Kötelező irodalom:

Bernáth László – Solymosi Katalin szerk.: Fejlődéslélektani olvasókönyv Tertia Kiadó Budapest 1997. (121-135. o.)

7. Alkalom

- Bevezetés a személyiségpszichológiába.
- A személyiség meghatározása. A személyiségpszichológia két alapkérdése.
- Nézőpontok a személyiségpszichológiában. A személyiségkutatás módszerei.
- A mentális képességek mérése.
- Képességtesztek. Intellektuális képességeket mérő tesztek. A tesztek előrejelző ereje.

Kötelező irodalom:

C. S. Carver – M. F. Schreiner: Személyiségpszichológia Osiris Kiadó Budapest, 1998. (23-51., 52-64. o.)

8. Alkalom

- A személyiség alakulása.
- Gyermekkor: A személyiség kialakulása.
- A személyiség és a környezet közti kölcsönhatások.
- Serdülőkor: Az identitás kialakítása. Az identitás szintjei.
- Felnőttkor: A személyiség kontinuitása.

Kötelező irodalom:

R. L. Atkinson-R. C. Atkinson-E. E. Smith-D. J. Bem-S. Nolen-Hoekseman: Pszichológia Osiris Kiadó Budapest 2003. (71-103. o.)

9. Alkalom

- Személyiség elméletek:
- Vonáselméleti megközelítés. Személyiségtípusok. Személyiségvonások.
- Vonáselméletek. A vonáselméleti megközelítés értékelése.
- Pszichoanalitikus megközelítés. Freud elmélete. Freud elméletének módosításai.
- Az emberi személyiség pszichoanalitikus ábrázolása.
- A pszichoanalitikus megközelítés értékelése.

Kötelező irodalom:

R. L. Atkinson-R. C. Atkinson-E. E. Smith-D. J. Bem-S. Nolen-Hoekseman: Pszichológia Osiris Kiadó Budapest 2003. (357-358., 379-386., o.)

10. Alkalom

- Szociális tanuláselméleti megközelítés. Társas környezet és kondicionálás.
- Az emberi személyiség tanuláselméleti ábrázolása.
- A tanuláselméleti megközelítés értékelése.
- Fenomenológiai megközelítés. Humanisztikus pszichológia.
- Az emberi személyiség fenomenológiai ábrázolása.
- A fenomenológiai megközelítés értékelése.

Kötelező irodalom:

R. L. Atkinson-R. C. Atkinson-E. E. Smith-D. J. Bem-S. Nolen-Hoekseman: Pszichológia Osiris Kiadó Budapest 2003. (86-98., 199., 392-399. o.)

11. Alkalom

- A szociálpszichológia tárgya, történeti fejlődése. A szociálpszichológia és a rokntudományok. A gondolkodás alapváltozásai. Modern szociálpszichológia kialakulása. Az egészségügyi ellátás szociálpszichológiai megközelítési módjai.
- A szociálpszichológia kutatási módszerei. Kérdésfeltevés, kutatáskritériumok, vizsgálattípusok, megfigyelés, kérdezés, kísérletezés.

Kötelező irodalom:

Szociálpszichológia, Csepeli György, Osiris Kiadó 1997. Bp.(0-55.o.) (55.-143.o.)

Ajánlott irodalom:

Bevezetés a szociálpszichológiába, Csepeli György, Tankönyvkiadó jegyzet, 1986., Bp. (3.-47.o.)
Szociálpszichológia, Szerkesztette: Hunyadi György, 1984., Gondolat kiadó, 2. kiadás (9. -55.o., és 55.-116.o.)

12. Alkalom

- A kapcsolat és interakció fogalma, a szociális facilitáció, a szociális tanulás formái. Az egyén mint szociális egység. Az egyén szocializációja. Különbségek és hasonlóságok a kapcsolatokban. Belevonódás, szituációs faktorok.

Kötelező irodalom:

Dr. Groenman - Dr. Slevin - Buckenham: A szociológia, szociálpszichológia és magatartástudomány

ápolóknak Semmelweis kiadó 1996. (188.-196.o.)
Csepeli György: Szociálpszichológia, Osiris kiadó 1997. (149.-151.o. / 164.o.-171.o.)

Ajánlott irodalom:

Dr. Szabó István: Bevezetés a szociálpszichológiába Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1994. (15.-19.o)

13. Alkalmom

- A vezetés szociálpszichológiája, vezetési stílusok.
- Terápiás kapcsolatok, terapeuta szerep, kliens szerep, tanult tehetetlenség, páternalizmus.

Kötelező irodalom:

Szociálpszichológia, Csepeli, Osiris Kiadó 1997. (368-385.o / 385.-395.o.)

Ajánlott irodalom:

Hankiss Elemér: Társadalmi csapdák Bp, 1979. Magvető

14. Alkalmom

- A szociálpszichológiai csoportfogalom születése, kutatása, meghatározása, feladatmegoldások a csoportban.
- A csoportlélektan története, kialakulása, csoportdinamika keletkezése, csoportlélektan módszerei.
- Csoportjelenségek, csoporttípusok, csoportok rejtett hálózata, kommunikációs hálózat, szerepek, vonzások és választások, szociometria, szociogram.

Kötelező irodalom:

Szociálpszichológia, Csepeli Gy. Osiris Kiadó 1997. (395.o-416.o)

Csoportlélektan, Gondolat 1986. Pataki Ferenc, 2 kiadás. (5.o-63.o./ 80.o-103.o. /185.o-277.o)

Bevezetés a szociálpszichológiába jegyzet Csepeli György. (121.o-137.o.)

Ajánlott irodalom:

Paul F. Secord - Carl W Backman: Szociálpszichológia, 1972, Bp. (209.o-322.o.)

Pataki: Csoportlélektan (103.o-185.o.)

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Félévközi követelmények:

A megadott irodalom, és az előadások során közölt ismeretanyag feldolgozása és elsajátítása.
A vizsgára bocsátás feltétele a zárthelyi dolgozat minimum elégségesre történő megírása.

Foglalkozásokon való részvétel:

Az előadások látogatása kötelező.

Értékelés:

A megadott tételsor alapján szóbeli vizsga.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Bernáth László, Solymosi Katalin szerk.: Fejlődéslélektani olvasókönyv Tertia Kiadó Budapest 1997.

M. Cole, S. R. Cole: Fejlődéslélektan Osiris Kiadó Budapest 2003.

C. S. Carver, M. F. Schreiner: Személyiségpszichológia Osiris Kiadó Budapest, 1998.

R. L. Atkinson, R. C. Atkinson, E. E. Smith, D. J. Bem, S. Nolen-Hoekseman: Pszichológia Osiris Kiadó Budapest 2003.

Csepeli György: Szociálpszichológia Osiris Kiadó 1997. Bp.

Dr. Groenman, Dr. Slevin, Buckenham: A szociológia, szociálpszichológia és magatartástudomány

ápolóknak Semmelweis kiadó 1996.

Pataki Ferenc: Csoportlélektan, Gondolat 1986., 2 kiadás

Csepeli György: Bevezetés a szociálpszichológiába Tankönyvkiadó jegyzet, 1986., Bp.

Ajánlott irodalom:

Hunyadi György szerk.: Szociálpszichológia 1984., Gondolat kiadó, 2. kiadás

Dr. Szabó István: Bevezetés a szociálpszichológiába Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1994.

Hankiss Elemér: Társadalmi csapdák Bp, 1979. Magvető

Paul F. Secord, Carl W Backman: Szociálpszichológia, 1972, Bp.